İSTANBUL FORUMU, **KADIN GİRİŞİMCİLERİ BİR ARAYA GETİRDİ**

Türkiye-Afganistan-Pakistan arasında ekonomik işbirliğini geliştirmek üzere 2007'de kurulan İstanbul Forumu'nun altıncı toplantısı "Kadın Girişimciliği" temasıyla gerçekleştirildi. Forumda konuşan TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Faik Yavuz, **"Kadınlarımızın ekonomiye katılımını artırmanın öncelikli yollarından biri, kadın girişimciliğini geliştirmektir.** Kadınlarımız, başarılı kadın girişimcileri örnek alarak ekonomide daha aktif hale gelecektir" dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) girişimiyle Afganistan ve Pakistan iş dünyası arasında işbirliği ve diyaloğu geliştirme amacıyla kurulan İstanbul Forumu'nun altıncı toplantısı, Türkiye, Pakistan, Afganistan Cumhurbaşkanları Zirvesi paralelinde,, "Kadın Girişimciliği" temasıyla gerçekleştirildi. 1-2 Kasım 2011 tarihleri arasında düzenlenen Forum, iş dünyası temsilcileri ile kadın girişimcileri bir araya getirdi. TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Faik Yavuz, İstanbul Forumu'nun Türkiye-Afganistan-Pakistan arasında özel sektörler arasında diyalog geliştirmek amacıyla kurulduğunu ve her toplantısının Afganistan ve Pakistan özel sektörlerinin gelişmesine katkıda bulunduğunu vurguladı.

YAVUZ: "BÜYÜMEDE KADIN GİRİŞİMCİNİN ETKİSİ FAZLA"

Forumun açılışında konuşan TOBB Başkan Yardımcısı Faik Yavuz, TOBB olarak başarılı rol modeller oluşturmak için 2007 yılında ülke çapında Kadın Girişimciler Kurulları oluşturduklarını ve bu kurulların bin 500'ü aşan üye sayısını kısa sürede 10 bine çıkarmayı hedeflediklerini söyledi. Faik Yavuz, Dünya Ekonomik Forumu'nun her yıl ol-

>> ACCI Başkan ve CEO'su Mohammed Qurban Haqjo, Afganistan Madenler Bakanı Vahidullah Şehrani, TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Faik Yavuz, FPCCI Başkan Yardımcısı Mohammad Akbar Khan ve FPCCI Genel Sekreteri Syed Masood Alam Rizvi.

duğu gibi geçen yıl da yayımladığı "Küresel Cinsiyet Eşitsizliği" raporunda Türkiye'nin 134 ülke arasında 126'ncı, Pakistan'ın 132'nci sırada yer aldığını, Afganistan'ın ise değerlendirmeye girmediğini belirtti. The Economist dergisine göre, geçen 10 yıl içinde gelişmiş ülkelerde kadınların ekonomiye katılımındaki artışın küresel ekonomik büyümeye etkisinin Çin'in etkisinden daha çok olduğuna dikkat çeken Yavuz, "Kadınlarımızın ekonomiye katılımını artırmanın öncelikli yollarından biri, kadın girişimciliğini geliştirmektir. Kadınlarımız başarılı kadın girişimcileri örnek alarak ekonomide daha aktif hale gelecektir. Kadınlarımızın arasından yeni nesle rol model olabilecek, gençliğimize yol gösterecek başarı hikâyelerinin çıkması her zamankinden daha önemlidir" ifadesini kullandı.

>> Türkiye, Afganistan ve Pakistan iş dünyasını bir araya getirerek aralarındaki diyaloğu geliştirmeyi hedefleyen İstanbul Forumu, bu kez kadın girişimciler için toplandı.

AFGANİSTAN MADENLER BAKANI ŞEHRANİ: "KADINLARIN BÜTÜN ALANLARDA YETKİLENDİRİLMESİ GEREKİYOR"

Afganistan Madenler Bakanı Vahidullah Şehrani, Türkiye ve Afganistan arasındaki ekonomik ilişkilerin kendileri için çok önemli olduğunu, iki ülke arasında anlamlı bir ticaret hacmi bulunduğu söyledi. Son birkaç yılda Türk müteahhitlerin kazandığı inşaat ihalelerinin 1 milyar doların üzerinde olduğunu, ülkesinde büyüme ve kalkınma açısından büyük potansiyel bulunduğunu ifade eden Şehrani, hedef alacakları alanlardan birinin de kadın girişimciliği olacağını vurguladı.

Afganistan Madenler Bakanı Şehrani, Türkiye-Afganistan-Pakistan arasında kadınların etkileşimini artırmak ve tüm bölgedeki kadınların bundan en iyi şekilde yararlanmasını sağlamak istediklerini belirterek, "Kadınların becerilerini geliştirmek için daha fazla fırsat ve yatırım imkânı vermek lazım. Üç ülkenin anayasasında da kadınların gelişmesi için öngörülen hususlar var. Kadınların ekonomik kalkınmada yer almaları çok önemli. Altyapının geliştirilmesi, karşılıklı etkileşim, hedeflere varma açısından bize kolaylık sağlayacak. Birbirimizin tecrübelerinden yararlanmamız lazım. Kadınların bütün alanlarda yetkilendirilmesi gerekiyor. Gerekli kurumsal reformlar yapıldığında, mevzuat iyileştirildiğinde, kadın girişimciler arasında daha fazla etkileşim olduğunda, kadınlar zorlukları ve fırsatları daha rahat tespit ederek başarıya dönüştürür" dedi.

Ülkesindeki iş fırsatları hakkında da bilgi veren Şehrani, Afganistan'da madencilik açısından büyük potansiyel bulunduğunu, jeolojik araştırmaların madenlerin değerinin 6-7 trilyon dolar civarında olduğunu gösterdiğini söyledi. Şehrani, "Madenciliğin ülkemizde geliştirilmesi için Türk yatırımcıları cezbetmek istiyoruz. Madenlerin çıkarılması ve işletilmesi için ihaleye çıkıyoruz. Madencilik sektörünün gelişmesi hem çevre hem toplumun kalkınması hem de kadınlar açısından önemli. Bütün politikalarda kadınlara imkân tanımak önemli" diye konuştu.

Afganistan'da yoğun şekilde demir cevherinin bulunduğunu vurgulayan Şehrani, 20 Kasım'da büyük bir demir cevherini ihaleye çıkaracaklarını, bu alanın işletmeye açılması-

nın ülkesinde 72 bin kişiye istihdam sağlayacağını, kadınların da bundan yararlanacağını anlattı.

Şehrani, Orta Asya ülkelerini birbirine bağlayacak 6 milyar dolarlık demir yolu ağını kurmak için çalıştıklarını ve kaynağın temin edildiğini, üç beş yıl içinde çok farklı altyapıların tesis edileceğini söyledi. Bu demir yolunun Türkmenistan üzerinden Türkiye'ye ve Avrupa'ya bağlanacağını da belirten Şehrani, bunun daha fazla ticaret imkânı sunacağını ifade etti.

>> Afganistan Madenler Bakanı Vahidullah Şehrani'ye TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Faik Yavuz ve TOBB KGK Başkanı Aynur Bektaş tarafından günün anısına bir plâket verildi.

ACCI BAŞKAN VE CEO'SU: "AFGANİSTAN'DA KADINLARIN YAŞAMINDA BÜYÜK İLERLEMELER OLDU"

Afganistan Ticaret ve Sanayi Odaları (ACCI) Üst Yöneticisi (CEO) Mohammed Qurban Haqjo da kadın girişimcilere imkân tanımanın üç ülke için de büyük fırsatlar yaratacağını, böylece ülkelerinde ekonomik kalkınmanın da sağlanacağını belirtti. Afganistan'daki kadınların dünya medyasında kötü gösterildiğini, oysa Taliban sonrasında kadınların yaşamında çok büyük ilerlemeler kaydedildiğini anlatan Haqjo, ülkesinde 8 milyon öğrencinin yüzde 30-35'inin kız öğrencilerden oluştuğunu, kamuda çalışan memurların yüzde 25'inin kadın olduğunu, mecliste de yüzde 25 oranında kadın milletvekili olduğunu vurguladı. Haqjo, kadınların ekonomide geleneksel iş kollarında çok önemli roller üstlendiklerini, ülkenin her tarafında el sanatları, halı dokuma, ulaşım, imalat, eğitim gibi çeşitli alanlarda küçük ve orta ölçekli işler yaptıklarını anlattı.

>> TOBB KGK Başkanı Aynur Bektaş, ACCI Üst Yöneticisi Mohammed Qurban Haqjo ve TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Faik Yavuz.

>> TOBB KGK Başkanı Aynur Bektaş, FPCCI Başkan Yardımcısı Mohammad Akbar Khan ve TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Faik Yavuz.

Kadınların, girişimci fırsatları tespit ettiklerini, imkân bulup iş modelleri geliştirdiğini ve kendilerini piyasaya adapte edebildiğini dile getiren Haqjo, "Uzun vadeli bir ekonomik büyüme ve istikrar ancak bu yoldan geçiyor. Kadın girişimcileri daha fazla teşvik etmek için geleceğe yönelik daha fazla iletişim sağlamak, iş kadınları arasında fuarlar organize etmek, işbirliği ve kulis faaliyetleri yürütmek, finansman desteği sağlamak lazım. Bu girişimlerle daha fazla kadını iş dünyasına çekebiliriz. Böylece kadınlar ülkelerimizin refahına daha fazla katkıda bulunurlar" dedi.

FPCCI BAŞKAN YARDIMCISI KHAN: "BÖLGEDE KADINLAR ARASINDA ETKİLEŞİMİN ARTIRILMASI GEREKLİ"

Pakistan Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu (FPCCI) Başkan Yardımcısı Mohammad Akbar Khan ise cinsiyetler arası eşitliğin ülkelerin kalkınması için çok önemli olduğunu, kadınların erkeklerin hâkim olduğu alanlarda, yüksek teknoloji ve bilim alanlarında da başarı gösterdiğini söyledi. Kadın girişimcilerin olmaması halinde ülkelerin ekonomik açıdan kalkınamayacağının altını çizen Khan, Pakistan'da kadın nüfus oranının yüzde 52 olduğunu, yoksulluk düzeyinin ortadan kaldırılması ve refah seviyesinin artırılması için çalışmalar yapıldığını vurguladı.

Mohammad Akbar Khan, kadınların ekonominin inşa edilmesinde oynadıkları rolün yadsınamayacağına işaret ederek "Pakistan'da kadın girişimciler başarılı şekilde çalışmalarını yürütüyor. Tekstil, moda, tasarım, el işçiliği, mücevherat, hediyelik eşya, deri giyim, kuru gıda alanında faaliyet gösteriyor. Sağlık ve eğitim alanında kadınlar çok ilerleme sağladı. Kadınlar aynı zamanda birçok spor dalında da aktif rol alıyor. Üçlü işbirliğimiz kapsamında bölgedeki kadın girişimcileri destekliyoruz ancak bu yeterli değil. Bu bölgede kadınlar arasında etkileşimin artırılması gerekli" diye konuştu.

TEPAV DİREKTÖRÜ SAK: "SOMUT İŞBİRLİKLERİNE DEVAM EDİLSİN"

Açılışın ardından TEPAV Direktörü Güven Sak'ın yönetiminde kadın girişimciliği konusunda bir yuvarlak masa toplantısı düzenlendi. Sak, üç ülke arasındaki işbirliğinin somut proje ve toplantılarla pekiştiğini anlatırken, buna örnek olarak Pakistan, İran ve Türkiye'den geçen İstanbul-Tahran-İslamabad demir yolunu gösterdi. Güven Sak, İstanbul Forumu'nun Afganistan ile de somut işbirlikleri kurulması ve üç ülkeden kadın girişimciler arasında ortak bir platform oluşturulması noktasında önemli fırsatlar içerdiğini belirt-

>> İstanbul Forumu'nun son gününde Türkiye, Pakistan ve Afganistan arasında kadın girişimciliğinin artırılması konusunda yapılabilecek çalışmalar konusunda fikir alışverişinde bulunuldu.

ti. TEPAV Direktörü Sak, kadınları iş gücüne katmayan ekonomilerin dünya sıralamalarında daima geri planda kalacağını ve kalkınamayacağını ifade etti.

Kadın girişimcilerin kendi hikâyeleri üzerinden deneyim ve sorunlarını anlattığı bölümle devam eden toplantıda, Afganistan'dan Andeisha Farid, Pakistan'dan Shagufta Parveen ve Türkiye'den Nazlı Ceylan konuştu. Afganistan'da finansmana erişim ve toplumsal tabulardan kaynaklı sorunlara işaret edilirken, kadınların banka kredilerine erişemediği ve iş dünyasında kadınların halen yadırgandığı anlatıldı. Benzer bir tablonun Pakistan'da da olduğu ve kadınların banka kredilerine ulaşmada yaşadıkları zorluklar nedeniyle ticaret hayatına atılmaktan vazgeçtiği belirtildi. Siyasi iradenin sorunları aşmada önemine işaret eden kadın girişimciler, konferans ve fuarlara katılımında yaşadıkları vize sorununa karşı da destek taleplerini dile getirdi.

>> İstanbul Forumu'na katılan kadın girişimciler, TEPAV Direktörü Prof. Dr. Güven Sak, FPCCI Başkan Yardımcısı Mohammad Akbar Khan, ABD'nin Ankara Büyükelçisi Francis Joseph Ricciardone ve eşi Marie Ricciardone ile aile fotoğrafı çektirdi.

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aynur Bektaş da kadın girişimciliğinde Türkiye'nin çok yol katettiğini, ama daha yapılacak çok şey olduğunu vurguladı. Sadece kadın girişimcilerin kullanabileceği bir fon oluşturma sürecinde olduklarını ifade eden Bektaş, üç ülkenin kadın girişimcileri arasında etkin bir mekanizma kurmak için öncelikle internet aracılığıyla bir araya gelerek, sonrasında kurumsallaştırılacak bir ağ oluşturulabileceğini söyledi.

KADIN GİRİŞİMCİLER, FORUMU YUVARLAK MASA TOPLANTISINDA DEĞERLENDİRDİ

Forumun ikinci gününde, İstanbul Forumu'na Türkiye, Afganistan ve Pakistan'dan katılan kadın girişimciler, toplantıda alınan kararları değerlendirmek üzere düzenlenen bir yuvarlak masa toplantısında bir araya geldi. Toplantıda, fuarlara aktif şekilde katılımın önemine dikkat çekilirken, kadın girişimcilerin ürünlerinin tanıtımını yapabileceği internet sayfalarının olmasının farkındalığı artıracağı yönünde fikir birliğine ulaşıldı.

Yapılan değerlendirmede, Türkiye, Afganistan ve Pakistan'ın işbirliğinde, Afganistan veya Pakistan'da, bir "Yenilik Merkezi" kurulmasının ve kadın girişimciliği çalışmalarının yürütüldüğü odalar ile yoğun işbirliği içinde bulunulmasının önemine vurgu yapıldı. Kadın girişimciliğinin güçlenmesi, kadınların ekonomik hayatta rekabet edebilirliğinin artırılması için yeni mekanizmalar geliştirilmesi konularında fikir birliği oluştu.

Yuvarlak masa toplantısına, kadın girişimcilerin yanı sıra, TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Faik Yavuz, TEPAV Direktörü Prof. Dr. Güven Sak, ABD'nin Ankara Büyükelçisi Francis Joseph Ricciardone ve eşi Marie Ricciardone ile Pakistan Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu Başkan Yardımcısı Mohammad Akbar Khan da katıldı. Katılımcılar toplantı sonrasında Dışişleri Bakanı Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu ve Pakistan Dışişleri Bakanı Hina Rabbani Khar ile görüşerek hatıra fotoğrafı çektirdi.

DÜZELTME: Dergimizin Ekim sayısı "Dosya haber" bölümünde TOBB XIII. Türkçe Konuşan Girişimciler Programı'na katılan konuklarla yapılan söyleşilerde (52. sayfa) "BAŞKÜRDİSTAN" kelimesini "BAŞKURDİSTAN" olarak düzeltir, değerli okuyucularımızdan herhangi bir kasıt olmadan yapılan bu yazım hatasından dolayı özür dileriz.